

2008-02-29

Dnr 2008-418

Till
Regeringen
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Revisorsnämndens budgetunderlag för räkenskapsåret 2009

Revisorsnämnden (RN) överlämnar härmed budgetunderlag för räkenskapsåret 2009 med utgångspunkt från de mål som regeringen angett för RN i regleringsbrevet för år 2008.

RN:s verksamhet är avgiftsfinansierad. RN:s verksamhet är indelad i fyra verksamhetsgrenar: Examinationsverksamhet, Godkännande/auktorisering/registrering, Tillsyn samt Internationella kontakter.

1. Examinationsverksamhet

Examinationsverksamheten har även 2007 gått med ett underskott. Det balanserade resultatet för verksamheten framgår av tabell 1 nedan.

Tabell 1

År	Intäkter	Kostnader	Resultat
1997	5	-1 100	-1 095
1998	20	-1 000	-980
1999	65	-1 800	-1 735
2000	262	-1 589	-1 327
2001	748	-2 590	-1 842
2002	1 944	-5 293	-3 349
2003	7 456	-6 333	1 123
2004	7 674	-7 151	523
2005	8 243	-6 972	1 271
2006	6 987	-7 928	- 941
2007	6 625	-6 966	-341
Ack. underskott			-8 693

Det kan noteras att den större delen av det ackumulerade underskottet härrör från tiden före 2003 då examen inte var obligatorisk och ansökningsavgifterna från ett fåtal tentander skulle bära de fasta kostnader som krävdes för provens konstruktion och genomförande.

Antalet tentander fortsätter att sjunka (se tabell 2). Enligt uppgifter från revisorsbranschen kan man vänta sig att den låga nivån kvarstår under 2008. RN vågar inte räkna med fler än ca 360 tentander totalt 2008.

Tabell 2

Antal tentander	2004	2005	2006	2007	2008 *
Vårprov	134	174	154	149	128
Höstprov	314	325	258	250	234
Totalt	448	499	412	399	362

*Beräknat antal

På kostnadssidan har examensrådets arbetsmetoder rationaliserats under 2007 vilket medfört viss kostnadsminskning. RN arbetar f.n. med olika förslag till ändrade tekniska och administrativa rutiner för provens genomförande som ska kunna sänka de fasta kostnaderna. På grund av den svaga intäktssidan är det dock tämligen säkert att verksamheten kommer att gå med förlust även 2008.

2. Godkännande/auktorisering/registrering

Antalet revisorer sjunker fortfarande om än i något lägre takt än åren 2004–2006,. Vid utgången av 2007 var antalet revisorer 4 108, vilket är en minskning med 27 personer från årets början. Verksamhetsgrenen gick med ett svagt överskott (ca 300 tkr) 2007. Intäkterna beräknas emellertid minska med ca 500 tkr under 2008. Detta beror till viss del på färre antal tentander till examen (vilket innebär färre nya ansökningar om godkännande eller auktorisation). Till större delen orsakas dock nedgången i intäkter av den svacka i antalet ansökningar som inträffade år 2003 i samband med att revisorsexamen blev obligatorisk. De tolv månadsgrupper som i år är föremål för nytt femårsförordnande består av ett mycket lägre antal personer som ska betala in föreskriven ansökningsavgift än de tolv grupperna 2007. Lägre personella resurser i verksamhet pga. att en pensionsväxling avslutats förväntas dock sänka kostnaderna något jämfört med 2007.

3. Tillsyn

Tillsynen utgör tyngdpunkten i RN:s verksamhet. Den tar varje år mellan 75–80 procent av myndighetens personalresurser i anspråk. Tillsynsverksamheten bygger på fem delar, systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), kvalitetskontroll, myndighetens övriga granskningsinitiativ, anmälningar som leder till disciplinären den samt förhandsbesked.

RN har öppnat fler egeninitierade ärenden 2007 än tidigare. Strävan är de egeninitierade tillsynsärendenas andel skall kunna hållas hög även fortsättningsvis.

RN har ansvaret för att löpande och återkommande kvalitetskontroll av alla revisorer utförs. Detta uppfylls genom att RN på olika sätt kvalitetssäkrar den kvalitetskontroll som FAR SRS utför av sina medlemmar. När det gäller revisorer som inte är medlemmar i organisationen genomför RN den löpande kvalitetskontrollen i egen regi. Utredningen om revisorer och revision har i sitt delbetänkande Revisionsutskott m.m. (SOU 2007:56) kommit fram till det nuvarande systemet med en arbetsfördelning

mellan RN och FAR SRS inte strider mot bestämmelserna om periodiskt återkommande kvalitetskontroll i 2006 års revisorsdirektiv.

Särskilda krav ställs dock i direktivet på att den periodiska kvalitetskontrollen av dem som reviderar företag av allmänt intresse skall genomföras med ett tätare intervall än för andra revisorer. Härtill kommer att Kommissionen nu är i färd med att utarbeta en rekommendation som skall gälla för kvalitetskontroll av denna kategori revisorer som kommer att ställa längre gående krav på att kontrollen genomförs av ett organ fristående från revisorsbranschen. RN genomför redan idag en löpande kvalitetskontroll av revisorer och revisionsbolag som reviderar företag av allmänt intresse inom ramen för sin systematiska och uppsökande tillsyn (SUT). Sedan 2004/2005 pågår ett SUT-projekt inriktat på stora revisionsbyråers revision av stora bolag och börsnoterade bolag ("Stor-SUT"). Systemet är ganska ingående beskrivet i RN:s årsredovisning för räkenskapsåret 2007.

I förra budgetunderlaget beskrevs arbetet med införande av det nya revisorsdirektivet med tyngdpunkt på registreringsfrågor och internationellt samarbete.

Kvalitetskontrollfrågan sågs då inte som ett område för stora förändringar. Sedan dess har denna fråga dock fått en allt större internationell betydelse. IFIAR ägnar den stor uppmärksamhet, PCAOB driver frågan aktivt och Kommissionen har snabbt arbetat fram ett förslag till rekommendation som är färdig att antas i dagarna. För att möta kravet i direktivet på ett tätare kontrollintervall (sex år för revisorer som inte reviderar företag av allmänt intresse och tre år för dem som gör det) och framför allt kravet i den blivande rekommendationen på en från branschen mer fristående kvalitetskontroll av dem som reviderar företag av allmänt intresse, behöver RN:s verksamhet med kvalitetskontroll av detta slag att byggas ut avsevärt. RN kommer därför att under mars eller april 2008 till regeringen ge in ett detaljerat förslag till avgiftssättning för finansiering av en sådan utökad verksamhet. I korthet kommer detta att medföra att nya kostnader på omkring 5 miljoner kronor behöver täckas fr.o.m. 2009.

Uppbyggnaden av verksamheten behöver dock börja snarast, varför ett mindre avgiftsuttag förutses behöva ske redan från den 1 juli 2008, således redan innan författningsändringarna med anledning av 2006 års revisorsdirektiv kommit i kraft. Den aktuella verksamheten och finansieringen förutsätter dock inga lagändringar, utan endast en ändring i förordningen (1995:665) om revisorer.

4. Internationella kontakter

Arbetet med frågor med anknytning till revisorsdirektivet fortsätter inom ramen för EGAOB och ISA Subgroup. Ingen avmattning i detta är i sikte för 2008 och 2009. Samarbetet med PCAOB kommer att ta ett steg vidare under våren 2008 då ett bilateralt möte mellan RN och PCAOB äger rum. Om någon form av inspektions-samarbete i Sverige kommer att äga rum under år 2009 är inte klart, men kan inte uteslutas.

IFIAR träffas regelbundet i plenum en gång per halvår. Våren 2008 sker det i Oslo under värdskap av Kredittilsynet. Hösten 2008 kommer plenarmötet att ske i Sydafrika med den sydafrikanska revisorstillsynsmyndigheten som värd. Våren 2009 kommer det förmodligen att hållas i Schweiz. RN kommer att delta i alla plenarmöten, men planerar inte att erbjuda sig att vara värd för något sådant förrän längre fram. IFIAR

har 2007 arrangerat två uppskattade och välbesökta seminarier om kvalitetskontrollfrågor. Denna verksamhet kommer att fortsätta.

5. Rekryteringsfrågor

Med ledning av vad som sagts ovan kommer kvalitetskontrollverksamheten riktad mot stora revisionsbyråers revision av stora företag att behöva byggas ut avsevärt. Detta medför ett betydande nyrekryteringsbehov som kommer att beskrivas utförligt i den framställan som senare i vår ges in till regeringen.

Härutöver kommer en av de auktoriserade revisorerna att gå i pension under 2009. Således måste en ersättningsrekrytering ske. En annan auktoriserad revisor går i pension 2010 och måste då ersättas. Som RN:s verksamhet idag är uppbyggd räknar RN med att dessa personer ersätts med äldre, erfarna och mycket välrenommerade revisorer.

6. Ekonomisk utveckling och verksamhetsinriktning

Av RN:s årsredovisning för år 2007 framgår att verksamheten gick med en förlust om 960 tkr. Underskottet är en följd av att RN haft höga personalkostnader under året samtidigt som intäkterna legat kvar på samma låga nivå som 2006.

Den ekonomiska översikten i tabell 3 nedan visar kraftiga underskott för verksamheten både under 2008 och 2009 trots de åtgärder som RN vidtar för att sänka de totala kostnaderna. Underskotten är hänförliga till förväntade sviktande intäkter. RN har – med anledning av vad som sagts ovan om kvalitetskontrollen – i prognosen för 2009 fört in kostnaderna för den utökade verksamheten och de ökade intäkter som behövs just för detta. Resultatprognosen påverkas inte av detta.

Tabell 3

Prognos (tkr)	2008	2009
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	24 902	31 200
Finansiella intäkter	151	150
Summa intäkter	25 053	31 350
Kostnader för personal	17 669	21 250
Kostnader för lokaler	2 272	2 990
Övriga driftkostnader	6 893	8 100
Finansiella kostnader	24	27
Avskrivningar	193	190
Summa kostnader	27 051	32 557
Resultat	-1 998	-1 207

I tabell 4 har det beräknade resultatet för 2008 fördelats på de olika verksamhetsgrenarna. Intäkter och kostnader som inte är direkt hänförliga till en viss verksamhetsgren har fördelats på verksamhetsgrenarna med utgångspunkt från nedlagd arbetstid.

Tabell 4 (tkr)

Prognos för 2008 fördelad på verksamhet	Intäkter	Utgifter	Resultat	Arbetad tid i % av total tid
Examination	5 998	-7 508	-1 510	12,4%
Godk./aukt./registrering	1 808	-1 671	137	7,6%
Tillsyn	16 254	-16 843	-589	75,3%
Internat.kontakter	993	-1 029	-36	4,7%
Totalt	25 053	-27 051	-1 998	100,0%

I prognosen har ingen beräkning gjorts av eventuellt höjda årsavgifter och/eller avgiftsförändringar för examensverksamheten för att möta den obalans som nu finns mellan intäkter och kostnader. Skälet till detta är att de förändringar som revisorskåren står inför inom de närmaste åren kan vara så stora att prognoser idag inte är meningsfulla.

Kommande förslag om revisionspliktens avskaffande är till sin utformning okänt. Beroende på vilka gränsvärden som väljs och vilka regler i övrigt avseende formerna för revisionspliktens avskaffande som kommer till stånd kan inverkan på revisorskårens framtida storlek bli allt ifrån bara marginell till mycket betydande. Detta inverkar direkt på RN:s verksamhet på alla områden. Finansiellt påverkas RN av en betydande nedgång av antalet revisorer genom att årsavgiftsunderlaget minskar. Efterfrågan på deltagande i examensprov påverkas direkt av vilken framtid som finns i revisorskåren. Även om ett generationsskifte nu pågår kommer en eventuell beaktansvärd minskning av kåren till följd av ett omfattande bortfall av revisionsuppdrag att locka färre ungdomar att vilja bli revisorer. Antalet nya ansökningar om godkännande och auktorisation kan då komma att påverkas i sådan mån att avgifterna även på det området måste ses över. I den delen ser RN nämligen inget utrymme för rationaliseringar eller personalförändringar.

Även tillsynsverksamheten påverkas av hur reglerna om revisionsplikt inrättas i framtiden. Med höga gränsvärden för revisionspliktens inträde bortfaller på sikt en stor del av behovet av tillsyn riktad mot de revisorer som främst reviderar mindre företag. Denna effekt kan dock inträda också om låga gränsvärden väljs eftersom redan med det mest blygsamma förslag som diskuteras inom utredningen kommer cirka femtio procent av de idag revisionspliktiga aktiebolagen att undantas från revisionsplikt. RN:s tillsyn kommer alltså på sikt i större eller mindre utsträckning att omdirigeras mot de revisorer och byråer som reviderar de större företagen. Denna resa har redan inletts och accentueras genom det ovan sagda om kvalitetskontrollen som kommer att dra betydligt större och andra resurser än den för närvarande rådande profilen på tillsynsverksamheten.

7. Låneram

Uppgifter om verksamhetens finansiering samt om lån i Riksgäldskontoret återfinns i bilaga. Uppgifterna om intäkter är baserade på oförändrade avgifter. RN använde 2007 upp sitt låneutrymme pga. stora investeringar i datautrustning för hantering av bl.a. ny hemsida samt i arkivutrustning i samband med rationalisering. Med anledning av detta höjde regeringen låneramen med 30 tkr genom en ändring av regleringsbrevet för budgetåret 2007. RN kommer under våren 2008 att i särskild ordning anhålla om en höjning av låneramen även för budgetåret 2008 till samma belopp som nu begärs för räkenskapsåret 2009, dvs. 750 tkr.

8. Hemställan

Med stöd av vad som anförs i budgetunderlaget hemställer RN för räkenskapsåret 2009

- att verksamhetens inriktning behålls oförändrad,
- att verksamheten fortsatt får finansieras med avgifter,
- att RN får disponera en låneram för investeringar om 750 000 kronor i Riksgäldskontoret samt
- att RN får tillgång till en kredit om 1 000 000 kronor på räntekonto i Riksgäldskontoret.

Beslut om detta budgetunderlag har fattats av Revisorsnämndens chef, direktören Peter Strömberg i närvaro av avdelningsdirektören Leena Collins som föredragit ärendet.

Peter Strömberg

Leena Collins

Bilaga

Verksamhetens finansiering (tkr)**Avgifter och andra intäkter som RN disponerar**

2007 Utfall	2008 Prognos	2009 Beräkning	2010 Beräkning	2011 Beräkning
26 151	24 982	31 350	32 000	32 000

Lån i Riksgäldskontoret samt räntor och amorteringar (tkr)

	<u>2008</u> <u>Prognos/utfall</u>	<u>2009</u> <u>Förslag</u>	<u>2010</u> <u>Beräkning</u>	<u>2011</u> <u>Beräkning</u>
IB lån i Riksgäldskontoret	461	673	646	644
Beräknad nyupplåning	319*	75	100	101
– varav för investering i immateriella anläggningss- tillgångar	0	0	0	0
Beräknad amortering	-107	-102	-102	-102
UB lån i Riksgäldskontoret	673	646	644	643
Beslutad/föreslagen låneram	700	750	750	750
Beräknad ränteutgift	24,5	28,6	27,9	27,9
Ränteantagande för nyupplåning	4,3 %	4,3 %	4,3 %	4,3 %

Räntor och amorteringar finansieras med medel till driften.

* I dessa 319 tkr ingår lån om 264 tkr utbetalt i januari 2008 avseende inköp av anläggningstillgångar och inventarier 2007.

SÄNDLISTA

Justitiedepartementet
Arbetsgivarverket
Ekonomistyrningsverket
Finansdepartementet
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret

FAR SRS